

IBARROLA'REN

PINTURA

Oraintxu izan ditu, Agustin Ibarrola bilbotarrak, zenbait erakusketa Bilbon, Eibarren eta Donostian. Bere pinturaren ingurua lan-giroari buruzkoa da. Latza, baiña bortitza ta eraginkorra.

Artea gizonagandik sortzen da —artista beragandik—, baiña bere izatekoa era askotarikoa izan ditzake: apaindura utsezko zentzuari dagokiona, naturalezaren edertasu-

juan san martin

na adierazteko (bear bada barne-gogoaren atsedenerako) edo gizonarentzat zuzenkiago dijoana, gai bera gizona ta bere soziedadeari dagokion ingurua danean. Eta azken era onetakoa da Ibarrola-ren pintura. Gaurko gizarteak berakin dituan gertaerak adierazteko modu bat. Bere lan guzietan kezka berdiñeko era ixuri du. Kondairaren une onetako gizarte bizitza larria adierazten duan pintura.

Bere arte bizi ta kementsuak, esango nuke, indar bereziak jautzen dituala gizon eta erri kontzientziak iratzartzeko eran. Batez ere, gaia du baliozkoa.

Gizona, berak sortutako teknikaren bidez gauzak menderatu ditularik, gauzak, era berean, menpeko egin zuen bera. Makinaren sortzaille ta menpeko. Ibarrolak, batez ere, bere lanetan, gordin adierazten du gizonak asmatutako makiñari bidutziaren iopuen artean sakrifikatuenak diran beartsuen bizitza illuna, umillen trajeria.

Arte-lan ori, indar materialen jabe bakar diran jainkokien kontrako burruka ote, gizonaren deretxoen alde, Prometeo-ren antzera? Dana dala, g i z o n a menperatzen

duan makinismo izigarriaren egin-tza larria salatzen du. Artistak, bere-gisa bildu ta adierazten bai ditu, era berezi batean, makinismo indartsuak dakarren uzta samingarria. Bere kuadroak, bidutzi menperatzaille gandik libertade eskariz ari diran abots illetariak bai dira.

Egiteko erak, konpozizioaren aldetik, oso bakunak izanagaitik, ondo begiraturik lortutako estudioak dira; egillearen zentzunetikako pentsaeren emaitza. Konposizio oiek, iñoiz, zapal badira ere, urrengo (geienetan noski) sakon, bere luze-zabelean. Beregan, indar-leerroak, garrantzi aundia dute. Ta, goitik bera, zearka, diagonalak, maiz erabiltzen ditu.

Sinbolista da lanik geientsuena. Bere plastika apaltasunez nabariz, soberanterik gabe, urritasun berezi bat duelarik.

Pinturaren teknika ere apalki eramaten du, umiltasunez, gaiari datorkion bezela, apal eta gizatiarra. Pintzeladak berriz, juntuak ez-ezik, urriak ditu. Urriak, baiña bortizki emanak, bat-bateko esku golpeetan. Oialak guziz betetzeke dituala, maiz utsune oietan ondorio ikusgarriak lortuaz. Naita orta-

ratuak, kuadroen batasuna olerkiz kutsatuaz. Olerki latza, baiña giza-tiarra.

Ez d a u k a t dudarik, artistak, momentu guzietan esku-artean zer daraman ondo dakiela. Bere pintzelarentzat ez dago zalantzarik, ta bere bidean ziurtazunez bortizki mantentzen daki.

Estetikaz, pintura lodi ta koskor zapal batean, ritmu mugimentuaren itxura ematen dio oial guziari.

Koloreak berriz, oialera zuzenki eramana dira, paletan nastatu gabe. Ibarrolari dagokion maixutasunezko doai bat da ori. Ta, kolore tankeretan urdin eta urdiñarrea, zuriarekin kontrastatuz, gainberatzen ditu beste koloreak, indartsu, lan-gaiaren drama illuntasunez sarkonkiago azaltzeko. Bere urdin, urdiñarre ta gaztain-koloreak indartzen bai dute drama.

Bere jardueraz, estilu orokorrez, Arteta eredutzat duan euskal pin-

turaren eskolaren influentzia du. Naiko aurreratua. Aranoa bera baiño askozaz aurreratuago noski. Ta, Ibarrolak arro dio Arteta gandikako iturria duala bere artearen tankerera. Arteta-ren eskola orrek, bere aldetik, Cezanne-ren geroztikako egitura du oiñarri, emengo errikotasunarekin naasturik.

Bere esprezioz beteriko irudiak, andana estuetan bildurik jartzen dituanean, Goya-ren tajurak ditu. Izan ere, Ibarrolak, gaurko Goya dirudi. Zergaitik, Goya biziko balitz, kasik seguru nago era orretara pintatuko zuela.

Azke, adierazten indarrez ari da Ibarrola. Bere irudi kementsuak oialak puskatzeko era biziz agiri dira. Egillearen gogo-izakera gartsua nabari dute. Beti kezka bera agertuaz, makinismoak menperaturiko gizon beartsuen karraxi larrien eragiña.

Oker aundiren batek bere mar-txa etetzen ez badu, etorkizunean izen aundia artzera dator Ibarrola.